

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.4.2010
COM(2010) 133 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Η κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομ στην Ευρώπη

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Η κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομ στην Ευρώπη

1. ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν ειδική αρμοδιότητα για τους Ρομ, οι οποίοι ζουν σε όλα τα κράτη μέλη, σε υπονήφιες χώρες και σε δυνητικά υπονήφιες χώρες. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων περιλαμβάνει τις αξίες στις οποίες βασίζεται η ΕΕ. Οι αξίες αυτές πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή προκειμένου να βελτιωθεί η κατάσταση των Ρομ, οι οποίοι αποτελούν τη μεγαλύτερη εθνοτική μειονότητα στην ΕΕ.

Η ένταξη των Ρομ είναι επίσης σύμφωνη με την προτεραιότητα για ολοκληρωμένη ανάπτυξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και κυρίως με την εμβληματική της πρωτοβουλία «ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας». Η πλήρης ένταξη των Ρομ θα έχει σημαντικά οικονομικά οφέλη για τις κοινωνίες μας, κυρίως για τις χώρες με συρρικνούμενο πληθυσμό και τις οποίες δεν συμφέρει ο αποκλεισμός ενός μεγάλου μέρους του εν δυνάμει εργατικού δυναμικού.

Ένα μεγάλο μέρος των 10-12 εκατομμυρίων Ρομ στην Ευρώπη ζουν ακόμη σε συνθήκες πολύ μεγάλης περιθωριοποίησης τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές και σε πολύ φτωχίες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες. Οι διακρίσεις, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η απομόνωση που αντιμετωπίζουν οι Ρομ είναι στοιχεία αλληλένδετα και αλληλοενισχυόμενα. Οι Ρομ έχουν περιορισμένη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, αντιμετωπίζουν δυσκολίες ένταξης στην αγορά εργασίας και, επομένως, έχουν χαμηλό επίπεδο εισοδημάτων και κακή υγεία, με αποτέλεσμα υψηλά ποσοστά θνησιμότητας και χαμηλότερο προσδόκιμο επιβίωσης απ' ό,τι ο υπόλοιπος πληθυσμός. Ο αποκλεισμός των Ρομ συνεπάγεται όχι μόνο σημαντικό ανθρώπινο πόνο αλλά και μεγάλες άμεσες δαπάνες για το δημόσιο προϋπολογισμό καθώς και έμμεσες δαπάνες λόγω απώλειας παραγωγικότητας.

Η πολυπλοκότητα και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των προβλημάτων απαιτεί βιώσιμες λύσεις στις οποίες θα λαμβάνονται υπόψη όλες οι πτυχές της άνισης μεταχείρισης των Ρομ, μέσω ολοκληρωμένης προσέγγισης. Το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, τα εμπόδια στην αγορά εργασίας, ο διαχωρισμός στη στέγαση και σε άλλους τομείς, και η κακή κατάσταση της υγείας είναι ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν ταυτόχρονα.

Από το Δεκέμβριο του 2007 η ΕΕ επιδοκίμασε, σε μια σειρά συμπερασμάτων του Συμβουλίου, την αξιολόγηση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία υπάρχει ήδη σε επίπεδο ΕΕ ισχυρό πλαίσιο μέσων για το συντονισμό στο νομοθετικό τομέα, τον οικονομικό τομέα και στις πολιτικές για την προώθηση της ένταξης των Ρομ, αλλά είναι δυνατό να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους¹. Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι αποτελεί κοινή ευθύνη των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής

¹ Σύμφωνα με την ανακοίνωση «Καταπολέμηση των διακρίσεων και ίσες ευκαιρίες: ανανεωμένη δέσμευση», (COM(2008)420).

Ένωσης η αντιμετώπιση του προβλήματος της ένταξης των Ρομ, στο πλαίσιο των αντίστοιχων και συμπληρωματικών αρμοδιοτήτων τους, και ενσωμάτωσε οριστικά την ένταξη των Ρομ στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ.² Η τρέχουσα προεδρική τριανδρία όρισε ότι η κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομ είναι μία από τις προτεραιότητές της³.

Τα μέτρα για την καταπολέμηση του αποκλεισμού των Ρομ πρέπει να ληφθούν εντός του ευρύτερου πλαισίου των ευρωπαϊκών πολιτικών για την ισότητα, την ένταξη και την ανάπτυξη και πρέπει να βελτιστοποιηθεί η χρήση των νομικών και χρηματοδοτικών μέσων που διαθέτει η κοινωνία συνολικά. Ο γενικός στόχος είναι μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς, όχι μια νέα μορφή διαχωρισμού με βάση την εθνότητα: κάθε βήμα πρόοδου που πραγματοποιείται στον τομέα των Ρομ αποτελεί επίσης πρόοδο στον τομέα της ένταξης όλων των εθνοτικών μειονοτήτων στην ΕΕ και αντίστροφα.

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης, ενόψει της δεύτερης συνόδου κορυφής για τους Ρομ, είναι η περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμβάλει στην πλήρη κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομ, με βάση την πρόοδο που επιτεύχθηκε.

2. Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΥΧΘΗΚΕ

Από το 2008 σημειώθηκε πρόοδος σε επίπεδο κρατών μελών και ΕΕ, όπως φαίνεται από τη συνοδευτική έκθεση⁴. Το 2009 στην ΕΕ η προσοχή μετατοπίστηκε από την ανάλυση των προβλημάτων και εστιάστηκε στη διερεύνηση του τρόπου βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων μέσων και του τρόπου συγκεκριμένης αντιμετώπισης της κατάστασης των Ρομ σε πολλές πολιτικές, μεταξύ άλλων στους τομείς της απασχόλησης, της κοινωνικής ένταξης, της υγείας, της εκπαίδευσης, της στέγασης, της νεολαίας και του πολιτισμού.

Συνεχίστηκε η εφαρμογή και η περαιτέρω ανάπτυξη της νομοθεσίας της ΕΕ στους τομείς της απαγόρευσης των διακρίσεων, της ελεύθερης κυκλοφορίας, της προστασίας των δεδομένων και της καταπολέμησης του ρατσισμού. Επίσης, η Επιτροπή παρακολούθησε τη μεταφορά του σχετικού κεκτημένου της ΕΕ στο εσωτερικό δίκαιο των υποψήφιων χωρών και των δυνητικά υποψήφιων χωρών. Συμπληρωματικά, τα ζητήματα των Ρομ περιλήφθηκαν ειδικά στις εργασίες του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, στο δίκτυο των ειδικευμένων φορέων ισότητας (EQUINET), στην κατάρτιση των νομικών και στην εκστρατεία πληροφόρησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Υπέρ της διαφορετικότητας – Κατά των διακρίσεων».

Η ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την ένταξη των Ρομ — αποτελούμενη από βασικούς συντελεστές για την ένταξη των Ρομ από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, διεθνείς οργανισμούς, κυβερνήσεις κρατών μελών και από κοινωνία των πολιτών — δρομολογήθηκε τον Απρίλιο του 2009 για την ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων σε αυτήν. Στόχος της είναι να αυξηθεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα των πολιτικών διαδικασιών που διεξάγονται παράλληλα σε εθνικό,

² Ευρωπαϊκά Συμβούλια: έγγραφα του Συμβουλίου 16616/1/07 και 11018/1/08 ANAΘ1· Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων: έγγραφο του Συμβουλίου 15976/1/08 ANAΘ 1, Συμβούλιο Απασχόλησης, Κοινωνικής Πολιτικής, Υγείας και Καταναλωτών: έγγραφο του Συμβουλίου 9721/2/09 ANAΘ2 και 10394/09.

³ Έγγραφο του Συμβουλίου 16771/09.

⁴ SEC(2010).

ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο έτσι ώστε να δημιουργηθούν συνέργειες. Οι κοινές βασικές αρχές για την ένταξη των Ρομ, οι οποίες συντάχθηκαν στο πλαίσιο των εργασιών της πλατφόρμας και βασίστηκαν στην εμπειρία από επιτυχημένες πρωτοβουλίες για την ένταξη των Ρομ, παρέχουν στους δημόσιους παράγοντες χάραξης πολιτικής σε όλα τα επίπεδα ένα πρακτικό πλαίσιο για τον τρόπο σχεδιασμού και εφαρμογής επιτυχημένων πρωτοβουλιών⁵.

Για παράδειγμα, η δεύτερη από τις δέκα αρχές χρησιμοποιήθηκε για την αιτιολόγηση της πρότασης της Επιτροπής το 2009 να τροποποιηθεί ο κανονισμός του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Ο στόχος είναι να βοηθηθούν οι εξαιρετικά περιθωριοποιημένες κοινότητες – συγκεκριμένα αλλά όχι αποκλειστικά οι Ρομ – στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, μέσω της συγχρηματοδότησης παρεμβάσεων, από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, σε νέες και ανακαινισμένες κατοικίες σε αστικές και αγροτικές περιοχές, στο πλαίσιο ολοκληρωμένης προσέγγισης που περιλαμβάνει δράσεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της απασχόλησης, της κοινωνικής μέριμνας και της υγειονομικής περίθαλψης.

Τα περισσότερα κράτη μέλη αναφέρουν ότι αποδίδεται μεγαλύτερη προσοχή στον εσωτερικό συντονισμό και στη συμμετοχή των κοινοτήτων των Ρομ. Ορισμένα κράτη μέλη άρχισαν να αξιοποιούν τις δυνατότητες του σύνθετου προγραμματισμού και του συνδυασμού των μέσων πολιτικής συνοχής.

Τα κράτη μέλη αναφέρουν ότι επιθυμούν να ενσωματώσουν τα ζητήματα των Ρομ σε όλες τις πολιτικές και να αξιοποιήσουν την αμοιβαία μάθηση και τις αξιολογήσεις από ομολόγους για να ερευνήσουν με ποιο τρόπο θα βελτιωθούν οι πρωτοβουλίες τους σχετικά με την εξάλειψη του διαχωρισμού και την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την απασχόληση και τις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες. Ένα φόρουμ για τις ανταλλαγές αυτές είναι το ευρωπαϊκό δίκτυο για την κοινωνική ένταξη και τους Ρομ στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων (EURoma), το οποίο αποσκοπεί στην ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών, στρατηγικών και προσεγγίσεων και στη δημιουργία γνώσης.

Στην έκθεση που θα δημοσιοποιηθεί προσεχώς σχετικά με μελέτη που ανέθεσε η Επιτροπή το 2009 και το 2010 με θέμα «Δραστηριότητες ώστε να βελτιωθεί ο αντίκτυπος των πολιτικών, των προγραμμάτων και των έργων που αποσκοπούν στην κοινωνική ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων εις βάρος των Ρομ στην ΕΕ» θα προσδιορίζονται οι παράγοντες επιτυχίας και η ορθή πρακτική.

Πολλές από αυτές τις ενέργειες υποστηρίχθηκαν από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, και ιδίως από το ΕΚΤ⁶. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων του Δεκεμβρίου του 2008 και του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του Μαρτίου του 2009, η Επιτροπή ενέτεινε τις προσπάθειές της ώστε να αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες αυτών των μέσων. Ειδικότερα, η Επιτροπή δεσμεύτηκε σε διμερές επίπεδο με τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να τις βοηθήσει να χρησιμοποιήσουν περισσότερο τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ για την ένταξη των Ρομ. Επιπλέον, η αποτελεσματικότητα του ΕΚΤ βελτιώθηκε μέσω της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των έργων για τους Ρομ καθώς και της γνωστοποίησης σε όλη την Ευρώπη των μέτρων που διαπιστώθηκε ότι ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικά.

⁵ Έγγραφο του Συμβουλίου 10394/09, παράρτημα.

⁶ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υλοποιεί επίσης, με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δοκιμαστικό έργο για την ένταξη των Ρομ (5 εκατομμύρια ευρώ την περίοδο 2010-2012), το οποίο αφορά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, την αυτοαπασχόληση μέσω μικροπιστώσεων και την ευαισθητοποίηση του κοινού κυρίως σε χώρες με μεγάλο πληθυσμό Ρομ. Το δοκιμαστικό έργο θα διερευνήσει επίσης μεθόδους για τη συλλογή στοιχείων και αξιολόγηση της αντίστροφης κατάστασης για την εκτίμηση του αντίκτυπου των παρεμβάσεων σε αυτούς τους τρεις τομείς.

3. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η αρχική ανάλυση των μέσων και των πολιτικών της ΕΕ⁷ και η έκθεση προόδου 2008-2010⁸ επιβεβαιώνουν ότι τα εν λόγω μέσα και πολιτικές είναι γενικά κατάλληλα για να υποστηρίξουν την ένταξη των Ρομ, ακόμη και σε μεγάλη κλίμακα. Το ζήτημα είναι με ποιο τρόπο θα εξασφαλιστεί η αξιοποίηση αυτού του δυναμικού.

Πολλοί ευρωπαϊκοί και διεθνείς φορείς εφαρμόζουν σήμερα παράλληλα πολιτικές διαδικασίες με σκοπό την ένταξη των Ρομ. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι πολιτικές της ΕΕ για την ένταξη των Ρομ, το σχέδιο δράσης του ΟΑΣΕ για τη συμμετοχή των Ρομ και των τσιγγάνων στη δημόσια και την πολιτική ζωή (εκδόθηκε το 2003 και υπογράφηκε από 55 κράτη),⁹ τα ψηφίσματα του Συμβουλίου της Ευρώπης και οι συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών και της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης,¹⁰ και τα εθνικά σχέδια δράσης που εγκρίθηκαν και υλοποιήθηκαν από τις 12 χώρες που συμμετέχουν στη δεκαετία για την ένταξη των Ρομ 2005-2015¹¹. Τα αποτελέσματα αυτών των μέτρων είναι διαφορετικά και εξαρτώνται από τη νομική τους βάση, τα μέσα, τους πόρους και τα εμπλεκόμενα μέρη. Επίσης, ο συντονισμός μέσω της άτυπης ομάδας επαφής των διεθνών οργανώσεων Ρομ, τσιγγάνων και πλανόβιων¹² είναι χαλαρός.

Στις μελλοντικές προκλήσεις περιλαμβάνονται:

- Η βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ ευρωπαϊκών, εθνικών και διεθνών φορέων και εκπροσώπων των κοινοτήτων Ρομ, με βάση τη δέσμευση για την ένταξη των Ρομ που πραγματοποιήθηκε τα τελευταία 5-10 χρόνια·
- Η μετατροπή αυτής της δέσμευσης και της συνεργασίας σε θετικές αλλαγές σε τοπικό επίπεδο. Αυτό το μέτρο πρέπει να συμπληρωθεί με τη βελτίωση της

⁷ SEC (2008) 2172.

⁸ SEC(2010)

⁹ Απόφαση ΟΑΣΕ αριθ. 3/30, πρόγραμμα δράσης για τη βελτίωση της κατάστασης των Ρομ και των τσιγγάνων στη ζώνη του ΟΑΣΕ (MC.DEC/3/03).

¹⁰ Ειδικότερα: Συστάσεις της Επιτροπής Υπουργών 2006/10 (πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη)· 2005/4 (συνθήκες στέγασης)· 2004/14 (κυκλοφορία και καταυλισμοί πλανοβίων)· 2001/17 (οικονομική κατάσταση και απασχόληση)· 2000/4 (εκπαίδευση των Ρομ/των τσιγγάνων)· 1983/1 (απάτριδες νομάδες και νομάδες με ακαθόριστη υπηκοότητα)· 1975/13 (κοινωνική κατάσταση των νομάδων).

¹¹ http://www.romadecade.org/decade_action_plans.

¹² Η άτυπη ομάδα επαφών (AOE) συνδιοργανώθηκε από την προεδρία του Συμβουλίου και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Απαρτίζεται από εκπροσώπους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, διεθνών οργανισμών και πολυμερών πρωτοβουλιών (οργανώσεις του ΟΗΕ, Παγκόσμια Τράπεζα, ΟΑΣΕ, Δεκαετία για την Ένταξη των Ρομ 2005-2015), κρατών μελών (εκπροσωπούμενων από την προηγούμενη, την τρέχουσα και την επόμενη προεδρία) και της κοινωνίας των πολιτών. Η ΑOE είναι ένα φόρουμ για αμοιβαία πληροφόρηση σχετικά με τις δραστηριότητες σε εξέλιξη στο πλαίσιο των καθηκόντων των συμμετεχόντων οργανισμών.

ανάληψης ευθύνης και την αύξηση των δυνατοτήτων των τοπικών διοικήσεων, της κοινωνίας των πολιτών και των ίδιων των Ρομ να δρομολογούν και να υλοποιούν έργα, προγράμματα και πολιτικές·

- Πιο αποτελεσματική γνωστοποίηση των πλεονεκτημάτων από την ένταξη των Ρομ για την ανάπτυξη της τοπικής και της εθνικής οικονομίας και για την κοινωνική ανάπτυξη¹³. Η κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομ είναι μια αμφίδρομη διαδικασία που απαιτεί αλλαγή νοοτροπίας στην πλειονότητα του πληθυσμού καθώς και των μελών των κοινοτήτων των Ρομ και των αρχηγών τους·
- Η προώθηση της ολοκληρωμένης χρήσης των κονδυλίων της ΕΕ για την αντιμετώπιση των πολυδιάστατων προβλημάτων λόγω του αποκλεισμού των Ρομ·
- Η ανάπτυξη συγκεκριμένων πολιτικών εξάλειψης του διαχωρισμού, κυρίως στην εκπαίδευση και στη στέγαση, με την υποστήριξη των διαρθρωτικών ταμείων·
- Επικέντρωση ειδικά στις πιο μειονεκτούσες μικρο-περιοχές·
- Η ενσωμάτωση των θεμάτων της ένταξης των Ρομ στους ευρύτερους τομείς πολιτικής της εκπαίδευσης, της απασχόλησης, της δημόσιας υγείας, των υποδομών και του πολεοδομικού σχεδιασμού, καθώς και της οικονομικής και εδαφικής ανάπτυξης, και όχι η αντιμετώπισή της ως χωριστή πολιτική. Οι καλές πρακτικές και τα επιτυχημένα πρότυπα από έργα πρέπει να προβάλλονται περισσότερο και να ενσωματώνονται στην πολιτική.

Επομένως, η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και άλλοι βασικοί συντελεστές πρέπει να εστιάσουν τις προσπάθειές τους στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων μέσω της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των πολιτικών τόσο όσον αφορά το περιεχόμενο όσο και τη διαδικασία.

3.1. Πολιτικά μέτρα για την αποτελεσματική ένταξη των Ρομ

3.1.1. Χρηματοδοτικά μέσα

Τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (EAFRD) και ο μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) αποτελούν σχεδόν το ήμισυ του ετήσιου προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι σημαντικός μοχλός αλλαγής.

Από τις πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή αυτών των μέσων προκύπτει ότι, γενικά, δεν υπάρχει έλλειψη διαθέσιμων κονδυλίων για την υποστήριξη πολιτικών και προγραμμάτων με μελλοντικές προοπτικές. Υπάρχουν, ωστόσο, ορισμένα εμπόδια που δεν επιτρέπουν σε μερικά κράτη μέλη να τα χρησιμοποιήσουν για μέτρα με στόχο την ένταξη των Ρομ, όπως προβλήματα στο σχεδιασμό και τον προγραμματισμό καθώς και μεγάλος διοικητικός φόρτος. Όπως φαίνεται τώρα από τα επιτυχημένα παραδείγματα, οι ολοκληρωμένες στρατηγικές για τους Ρομ που αντιμετωπίζουν τα πολύπλοκα προβλήματα που οφείλονται στην περιθωριοποίηση των κοινοτήτων των Ρομ είναι πολύ πιο αποτελεσματικές από τα μεμονωμένα έργα που αντιμετωπίζουν μόνο ένα ή δύο ζητήματα. Στα εμπόδια

¹³ Η Επιτροπή χρησιμοποιεί το κεντρικό μήνυμα «Οι Ρομ στην Ευρώπη: υποστήριξη της ένταξής του για το καλό όλων» για ειδικό έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό.

περιλαμβάνονται επίσης η επιφυλακτικότητα σε τοπικό επίπεδο και η έλλειψη πολιτικής ευαισθητοποίησης και ικανοτήτων στις τοπικές διοικήσεις καθώς και στις κοινότητες των Ρομ. Αυτές οι δυσκολίες μπορούν να αντιμετωπιστούν με τη δημιουργία κινήτρων ή την παροχή κατάλληλης υποστήριξης και εμπειρογνομosύνης, μεταξύ άλλων μέσω τεχνικής βοήθειας στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ. Η Επιτροπή χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες των ΜΚΟ για την προώθηση των ικανοτήτων (π.χ. την πρωτοβουλία OSI «Πλήρης αξιοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ για τους Ρομ»). Επιπλέον, η ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Ρομ και ιδίως η συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των γυναικών Ρομ, οι οποίες λειτουργούν ως σύνδεσμος ανάμεσα στην οικογένεια και την κοινωνία, απέδειξε ότι είναι σημαντικός παράγοντας επιτυχίας κάθε μέτρου.

Για την υποστήριξη των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των πολιτικών με άμεσο ορατό αντίκτυπο, η Επιτροπή διοργάνωσε το 2009 μια σειρά διμερών εκδηλώσεων υψηλού επιπέδου στα κράτη μέλη για να συναντηθούν οι υπεύθυνοι λήψης πολιτικών αποφάσεων και τα υψηλότερα διοικητικά στελέχη και τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο με εκπροσώπους των κοινοτήτων των Ρομ. Αυτές οι εκδηλώσεις προετοιμάζουν το έδαφος για να συμφωνηθούν στόχοι για μεγαλύτερη χρήση των κονδυλίων της ΕΕ με σκοπό την ένταξη των Ρομ μέσω του καθορισμού συγκεκριμένων στόχων.

Η Επιτροπή ενθάρρυνε τον ολοκληρωμένο προγραμματισμό μεγάλης κλίμακας που συνδυάζει ενέργειες στο πλαίσιο πολλών επιχειρησιακών προγραμμάτων για την υποστήριξη παρεμβάσεων με διατομεακή προσέγγιση που αντιμετωπίζουν τα προβλήματα των κοινοτήτων των Ρομ. Η Επιτροπή επικροτεί τις πρωτοβουλίες των κρατών μελών που αποσκοπούν στο να καταστούν τα μέτρα εξάλειψης του διαχωρισμού προϋπόθεση για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση από τα διαρθρωτικά ταμεία και κρίνει ότι αυτό συμφωνεί απόλυτα με την απαίτηση να αποτρέπονται όλες οι διακρίσεις κατά την εφαρμογή των ταμείων¹⁴.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει επίσης τα κράτη μέλη να βρουν τρόπους συμμετοχής των κοινοτήτων των Ρομ στον προγραμματισμό της χρήσης των κονδυλίων μέσω της πρακτικής εφαρμογής της αρχής της εταιρικής σχέσης, έτσι ώστε να εμπλέκονται οι Ρομ σε κάθε στάδιο της διαδικασίας, από τον σχεδιασμό του προγράμματος έως την αξιολόγηση, καθώς και να υποστηρίζουν τη δημιουργία ικανοτήτων στην κοινότητα των Ρομ και στις τοπικές διοικήσεις. Επιδιοκμαζεί επίσης τις προσπάθειες απλοποίησης των διαδικασιών υποβολής αίτησης και την πιο συστηματική χορήγηση προχρηματοδότησης στους αιτούντες που επιλέγονται.

3.1.2. Ολοκληρωμένη προσέγγιση και ενσωμάτωση σε όλες τις πολιτικές

Παρόλο που οι συνθήκες διαβίωσης σε πολλές κοινότητες Ρομ χαρακτηρίζονται από πολλαπλά, αλληλοενισχυόμενα προβλήματα, τα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων πολύ συχνά δεν συνδέονται με τις γενικές πολιτικές για την εκπαίδευση, την απασχόληση, τη δημόσια υγεία ή την πολεοδομική αποκατάσταση. Εξακολουθεί να υπάρχει μια τάση εστίασης σε μονοδιάστατες λύσεις, όπως η προώθηση της απασχόλησης των Ρομ ή η ανάπλαση καταυλισμών Ρομ, που υλοποιούνται με βραχυπρόθεσμα έργα και προγράμματα τα οποία δεν είναι βιώσιμα.

¹⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου και κυρίως το άρθρο 16.

Όπως τονίστηκε από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή το 2008,¹⁵ η ενσωμάτωση των θεμάτων των Ρομ σε όλες τις σχετικές ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές είναι ο τρόπος που προσφέρει τις καλύτερες προοπτικές για την επίτευξη της ένταξης. Οι κοινές εργασίες για τις ανισότητες στον τομέα της υγείας στο πλαίσιο της στρατηγικής για την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη και της στρατηγικής της ΕΕ για την υγεία είναι ένα συγκεκριμένο παράδειγμα αυτής της προσέγγισης¹⁶. Το 2009 η Επιτροπή απέδωσε ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα των Ρομ στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας. Τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν και οι λύσεις σε εθνικό επίπεδο σχετικά την ένταξη των Ρομ στην αγορά εργασίας αναλύθηκαν με βάση τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη και περιλήφθηκαν στην κοινή έκθεση για την απασχόληση 2008/2009. Η ενσωμάτωση στις άλλες πολιτικές δεν αναιρεί την προώθηση των ολοκληρωμένων και ειδικά προσαρμοσμένων προσεγγίσεων που λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των κοινοτήτων των Ρομ στα κράτη μέλη.

Οι αυξανόμενες ανταλλαγές εμπειριών μεταξύ εθνικών διοικήσεων σχετικά με τα επιτυχημένα προγράμματα που αφορούν τους Ρομ μπορούν να αναπτυχθούν περαιτέρω μέσω της συμμετοχής των κρατών μελών στο ευρωπαϊκό δίκτυο για την κοινωνική ένταξη και τους Ρομ στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων (EURoma). Ένα ακαδημαϊκό δίκτυο σχετικά με μελέτες για τους Ρομ, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή και το Συμβούλιο της Ευρώπης, θα βελτιώσει τη βάση των στοιχείων για τις πρωτοβουλίες υπέρ των Ρομ και θα δημιουργήσει ισχυρό σύνδεσμο με την πολιτική.

Η δομημένη συνεργασία των κρατών μελών στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού είναι εξαιρετικά σημαντική στους βασικούς τομείς της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης, για να ενσωματωθούν τα ζητήματα που αφορούν τους Ρομ στις εθνικές πολιτικές. Η Επιτροπή μπορεί, ως παράγοντας διευκόλυνσης των ανταλλαγών εμπειριών και καλών πρακτικών, να επηρεάσει αυτή τη διαδικασία.

Πιο αποτελεσματικά μέτρα πολιτικής

Η Επιτροπή σκοπεύει:

- να συνεχίσει να διοργανώνει διμερείς εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου στα κράτη μέλη και να παρακολουθεί τις μετέπειτα εξελίξεις. Έως το τέλος του 2013 θα αναλύσει τα αποτελέσματα αυτών των επισκέψεων.
- να ζητήσει από τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για να εξασφαλιστεί ότι οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτούν τα διαρθρωτικά ταμεία προωθούν την ισότητα των ευκαιριών και καταπολεμούν το διαχωρισμό.
- να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν το δίκτυο EURoma για τις ανταλλαγές καλών πρακτικών
- να υποστηρίξει ένα δίκτυο για μελέτες σχετικά με τους Ρομ ώστε να βελτιωθεί η σύνδεση έρευνας και πολιτικής.

¹⁵ Διερευνητική γνωμοδότηση, Η ένταξη των εθνοτικών μειονοτήτων/Ρομ, SOC(263), EESC 1207/2008, παράγραφος 5.3.

¹⁶ Ανακοίνωση «Αλληλεγγύη στον τομέα της υγείας: μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας στην ΕΕ», COM(2009)567.

- να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν κατάλληλα μέσα και μεθόδους αξιολόγησης ως προϋπόθεση για τη διαμόρφωση τεκμηριωμένων πολιτικών για την ένταξη των Ρομ. Για το σκοπό αυτό θα βασιστούν, μεταξύ άλλων, στα συμπεράσματα από την αξιολόγηση του δοκιμαστικού σχεδίου για την ένταξη των Ρομ·
- να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ και ΕΓΤΑΑ¹⁷, και ιδίως σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, κατά τη χρήση των κονδυλίων, για την προώθηση και τη διευκόλυνση ολοκληρωμένης προσέγγισης στον τομέα της στέγασης (σύμφωνα με τις διατάξεις του τροποποιημένου άρθρου 7 παράγραφος 2 του κανονισμού ΕΤΠΑ) ή σε άλλους τομείς·
- να παράσχει πληροφορίες και τεχνική υποστήριξη στα κράτη μέλη σχετικά με την αποτελεσματική χρήση των διαρθρωτικών ταμείων και του Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης για την αντιμετώπιση του κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού των Ρομ·
- να λάβει υπόψη, κατά την ανάπτυξη των διαρθρωτικών ταμείων και προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της επόμενης γενιάς, τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ για τους Ρομ, του πιλοτικού έργου για την ένταξη των Ρομ και της μελέτης για τα επιτυχημένα έργα, προγράμματα και πολιτικές για την ένταξη των Ρομ·
- να λάβει υπόψη την ένταξη των Ρομ κατά την ανάπτυξη και εφαρμογή της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας», την οποία πρότείνει η Επιτροπή στο πλαίσιο της στρατηγική «Ευρώπη 2020»·
- να καλέσει τα κράτη μέλη να εξετάζουν τα θέματα που αφορούν τους Ρομ στις εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή των εθνικών πολιτικών σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με την ένταξη των Ρομ (όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, η κοινωνική προστασία, η κοινωνική ένταξη και η υγεία) στο πλαίσιο της ανοικτής μεθόδου συντονισμού και της στρατηγική «Ευρώπη 2020». Η Επιτροπή θα ενσωματώσει στο πρόγραμμα αλληλοδιδασκαλίας 2010-2011 μια πτυχή ειδικά για την απασχόληση των Ρομ·
- να επανεξετάσει την πολιτική και τα προγράμματά της σχετικά με τους Ρομ, σε σχέση με τη διεύρυνση, για την περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση της σχετικής χρηματοδοτικής βοήθειας στο πλαίσιο του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ).

3.2. Συνοχή των πολιτικών

Η πραγματική αλλαγή μπορεί να βασίζεται μόνο σε αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής. Οι αποτελεσματικές πολιτικές απαιτούν συνοχή στον προγραμματισμό. Για να υπάρξει συνοχή στον προγραμματισμό είναι αναγκαία συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, πολιτική υποστήριξη και χορήγηση των απαραίτητων πόρων από τα αντίστοιχα επίπεδα λήψης αποφάσεων. Αυτές οι εκτιμήσεις και η ανάλυση των μελλοντικών προκλήσεων αποδεικνύουν ότι είναι αναγκαίος μεγαλύτερος και αποτελεσματικότερος συντονισμός και επικέντρωση των προσπάθειών.

Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την ένταξη των Ρομ προσφέρει ένα χώρο συνεργασίας σε αυτό τον τομέα και οι κοινές βασικές αρχές για την ένταξη των Ρομ, οι οποίες εκπονήθηκαν

¹⁷ Άρθρο 9 του γενικού κανονισμού για τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ.

στο πλαίσιο της πλατφόρμας, συνιστούν ένα κοινό πλαίσιο. Στις αρχές τονίζεται ότι τα προγράμματα και οι πολιτικές που αφορούν τους Ρομ δεν πρέπει να αποκλείουν τα μέλη άλλων ομάδων που βρίσκονται σε παρόμοια κοινωνικοοικονομική κατάσταση¹⁸. Οι αρχές υπογραμμίζουν επίσης ότι τα στόχος των προγραμμάτων και των πολιτικών πρέπει να είναι η ενσωμάτωση των ζητημάτων που αφορούν τους Ρομ σε όλες τις πολιτικές προκειμένου να αποτρέπεται ο διαχωρισμός των παρεμβάσεων που σχετίζονται με τους Ρομ από τις ευρύτερες παρεμβάσεις πολιτικής¹⁹. Τέλος, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην ανάληψη ευθύνης, στη συμμετοχή των τοπικών αρχών, ΜΚΟ και των κοινοτήτων των Ρομ.

Η ενσωμάτωση των θεμάτων που αφορούν τους Ρομ σε όλες τις σχετικές εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, καθώς και η χρησιμοποίηση μέσων αυτής της ενσωμάτωσης για την ένταξη των Ρομ, απαιτούν τεράστιες προσπάθειες και τους απαραίτητους πόρους για την παρακολούθηση της εφαρμογής και για το σχεδιασμό περαιτέρω πολιτικών και μέσων. Για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, και κυρίως τις οργανώσεις των Ρομ, είναι αναγκαία η συμμετοχή σε αυτή τη διαδικασία σε όλα τα στάδια και σε όλα τα επίπεδα.

Πιο αποτελεσματικές διαδικασίες

Η Επιτροπή σκοπεύει:

- να υποστηρίξει τις διαδοχικές προεδρίες του Συμβουλίου στις προσπάθειές τους για πιο αποτελεσματική πλατφόρμα. Η Επιτροπή θα υποστηρίξει όλες τις προεδρίες κατά τη διοργάνωση των συνεδριάσεων της πλατφόρμας·
- να ενισχύσει τις προεδρίες με τη διοργάνωση περαιτέρω συνόδων κορυφής των Ρομ·
- να εφαρμόσει τις κοινές βασικές αρχές για την ένταξη των Ρομ κατά το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των πολιτικών που είναι σημαντικές για την ένταξή τους·
- να διερευνήσει τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους για να εξασφαλίσει στις εσωτερικές της διαδικασίες ότι διασφαλίζεται η ενσωμάτωση των ζητημάτων των Ρομ σε όλες τις σχετικές πολιτικές·
- να δώσει τη δυνατότητα στους ίδιους τους Ρομ να επηρεάσουν τις πολιτικές διαδικασίες, μεταξύ άλλων μέσω συγχρηματοδότησης της λειτουργίας ενός δικτύου για την εκπροσώπηση των Ρομ σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ

Στην ΕΕ η εμπειρία σχετικά με τις παρεμβάσεις που λειτουργούν και εκείνες που δεν έχουν αποτέλεσμα αυξάνεται συνεχώς. Ωστόσο, η πρόσβαση σε αυτή τη γνώση δεν είναι ακόμη εύκολη ή κατανοητή για τους παράγοντες χάραξης πολιτικής. Επιπλέον, δεν είναι διαθέσιμη σε μορφή που να προσαρμόζεται γρήγορα σε διαφορετικές καταστάσεις. Οι κοινότητες των Ρομ στην ΕΕ27 και στις υποψήφιες χώρες και στις δυνητικά υποψήφιες χώρες δεν είναι ομοιογενείς ομάδες. Αυτή η ετερογένεια σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρξει ενιαία στρατηγική: υπάρχει μάλλον ανάγκη για διαφοροποιημένες προσεγγίσεις που

¹⁸ Έγγραφο του Συμβουλίου 10394/09, παράρτημα: ιδίως η κοινή βασική αρχή αριθ. 2.

¹⁹ Έγγραφο του Συμβουλίου 10394/09, παράρτημα: ιδίως η κοινή βασική αρχή αριθ. 4.

συνυπολογίζουν το γεωγραφικό, το οικονομικό, το κοινωνικό, το πολιτιστικό και το νομικό πλαίσιο.

Παρόλο που κάθε πλαίσιο είναι μοναδικό, διακρίνονται τέσσερις σημαντικοί τύποι:

- κοινότητες Ρομ που ζουν σε μειονεκτούσες, πυκνοκατοικημένες αστικές (και περιαστικές) περιοχές, πιθανώς κοντά σε άλλες εθνοτικές μειονότητες και μειονεκτούντα μέλη του κύριου πληθυσμού·
- κοινότητες Ρομ που ζουν σε μειονεκτούσες συνοικίες μικρών πόλεων/χωριών σε αγροτικές περιοχές και σε διαχωρισμένους αγροτικούς οικισμούς απομονωμένους από την πλειονότητα του κύριου πληθυσμού των πόλεων/χωριών·
- πλανόβιες κοινότητες Ρομ που έχουν την υπηκοότητα της χώρας ή άλλης χώρας της ΕΕ·
- κοινότητες Ρομ πλανόβιων και με σταθερό τόπο εγκατάστασης, οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, πρόσφυγες, απάτριδες ή αιτούντες άσυλο.

Σε πολλά κράτη μέλη υπάρχουν αρκετοί ή ακόμη και όλοι αυτοί οι τύποι (αν και ο αριθμός των πλανόβιων κοινοτήτων είναι γενικά σχετικά μικρός σε σύγκριση με τις κοινότητες με σταθερό τόπο εγκατάστασης). Στις διάφορες κοινότητες των Ρομ οι γυναίκες και τα παιδιά εκτίθενται σε ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους.

Τα βασικά κοινωνικοοικονομικά ζητήματα, όπως η πρόσβαση στην αγορά εργασίας, την αυτοαπασχόληση και την εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, τη στέγαση και τις υπηρεσίες υγείας χωρίς διαχωρισμό, είναι καθοριστικής σημασίας για την εξασφάλιση της ένταξης για όλους τους Ρομ (όπως για όλους τους ανθρώπους). Ωστόσο, άλλα ζητήματα, όπως η έλλειψη εγγράφων που αποδεικνύουν την έγγαιο ιδιοκτησία ή η έλλειψη εγγράφων ταυτότητας, είναι πιο σημαντικά για ορισμένους τύπους κοινοτήτων απ' ό,τι για άλλους.

Στα δημόσια μέτρα πρέπει να ληφθούν υπόψη επίσης τα χαρακτηριστικά του αστικού ή αγροτικού περιβάλλοντος στο οποίο ζουν οι κοινότητες καθώς και η νομική κατάσταση των μελών τους. Για παράδειγμα, οι βελτιώσεις όσον αφορά τη σχολική φοίτηση των παιδιών των Ρομ (νηπιακή εκπαίδευση και φροντίδα) σε σχολεία γενικής κατεύθυνσης μπορεί να απαιτούν σε μια περίπτωση τη χορήγηση επιπλέον πόρων σε συγκεκριμένα σχολεία, σε άλλες περιπτώσεις αλλαγή των διαδικασιών εισαγωγής, των ορίων των σχολικών περιφερειών, την παροχή δημόσιων μεταφορών, την έκδοση εγγράφων ταυτότητας για τους γονείς ή τη συμμετοχή διαπολιτισμικών μεσολαβητών.

Για το λόγο αυτό η Επιτροπή σκοπεύει να βοηθήσει τους παράγοντες χάραξης πολιτικής μέσω της δημιουργίας ενός συνόλου προτύπων. Με βάση τις καλές πρακτικές, κάθε πρότυπο θα εξετάζει τις ανάγκες των περισσότερων τύπων κοινοτήτων Ρομ, συμπεριλαμβανομένων των ιδιαίτερα ευάλωτων υποομάδων τους και θα προτείνει τα πιο κατάλληλα στοχοθετημένα μέτρα δημόσιας πολιτικής. Κάθε πρότυπο θα προσδιορίζει τους βασικούς συντελεστές και τα νομικά και χρηματοδοτικά μέσα που απαιτούνται για την εφαρμογή τοπικού, περιφερειακού ή εθνικού προγράμματος ένταξης και θα περιγράφει τις ενδεχόμενες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της πρόσβασης των Ρομ στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την υγεία και τη στέγαση. Αυτά θα συμπληρωθούν με κατάλογο πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και την παροχή προστασίας σε ιδιαίτερα ευάλωτες υποομάδες. Θα δοθούν οδηγίες για τον τρόπο

παρακολούθησης της εφαρμογής και τον τρόπο γνωστοποίησης της προόδου στις διάφορες κατηγορίες ενδιαφερόμενων μερών.

Η εφαρμογή αυτών των προτύπων δεν θα είναι υποχρεωτική αλλά τα κράτη μέλη θα ενθαρρυνθούν να λάβουν υπόψη τους ένα ή περισσότερα από αυτά κατά τη διαμόρφωση των πολιτικών τους για την ένταξη των Ρομ. Η Επιτροπή θα συζητήσει με τα κράτη μέλη τον τρόπο με το οποίο η εφαρμογή και η παρακολούθηση αυτών των προτύπων μπορεί να ενσωματωθεί στην υφιστάμενη ανοικτή μέθοδο συντονισμού και στην εφαρμογή της πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας» και να υποστηριχθεί από τα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα αναπτύξει αυτά τα πρότυπα με τη βοήθεια εσωτερικών και εξωτερικών εμπειρογνομόνων και σχετικών φόρουμ, κυρίως την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την ένταξη των Ρομ.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να βασιστεί στην ενεργό δέσμευση των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών και των διεθνών οργανισμών και της κοινωνίας των πολιτών για την υποστήριξη της καλύτερης κοινωνικής και οικονομικής ένταξης των Ρομ.

Η αύξηση της συνεργασίας μεταξύ εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών φορέων μπορεί να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των διαθέσιμων μέσων για την επίτευξη της ένταξης των κοινοτήτων των Ρομ. Η ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την ένταξη των Ρομ και οι κοινές βασικές αρχές αποτελούν γερό θεμέλιο για την ενίσχυση αυτής της συνεργασίας.

Σύμφωνα με αυτές τις αρχές, τα ζητήματα των Ρομ θα πρέπει να ενσωματώνονται συστηματικά σε όλες τις σχετικές ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές. Οι πολιτικές που διατηρούν ή προωθούν το διαχωρισμό των κοινοτήτων των Ρομ ή ο διαχωρισμός όσον αφορά τη στέγαση, την εκπαίδευση ή την παροχή άλλων υπηρεσιών στους Ρομ θα πρέπει να καταργηθούν. Ωστόσο, αυτό δεν αποκλείει τη λήψη στοχοθετημένων ή θετικών μέτρων τα οποία επιτρέπονται σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ.

Το συγκεκριμένο μεσοπρόθεσμο (2010-2012) καθήκον της Επιτροπής είναι να βασιστεί στην πείρα που αποκτήθηκε από την αξιολόγηση των επιπτώσεων των εθνικών και ευρωπαϊκών μέσων και πολιτικών. Εκτός από τις δεσμεύσεις που προαναφέρονται, η Επιτροπή, αφενός, θα αναπτύξει ένα σύνολο προτύπων για την κοινωνική και οικονομική ένταξη των Ρομ και, αφετέρου, θα εξασφαλίσει ότι η προετοιμασία των μέτρων για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» καθώς και των προγραμμάτων της νέας περιόδου χρηματοδότησης προβλέπει λύσεις ειδικά για τα προβλήματα των διαφόρων τύπων των κοινοτήτων των Ρομ.